

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 26. lipca. Dnia 25. lipca 1861 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXXV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 73. Patent cesarski z 14. lipca 1861, którym się rozwiązuje sejm margrabstwa Istrii i nakazuje rozpisanie nowych wyborów.

Nr. 74. Rozporządzenie ministeryum stanu, ministeryów sprawiedliwości i policyi z 16. lipca 1861, ważne w Galicyi i na Bukowinie, w niższej i wyższej Austrii, Salzburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, na Wybrzeżu, w Morawii, Szląsku i Dalmacyi, względem prawnych przepisów co do przewozu broni.

Sprawy krajowe.

(Sejm margrabstwa Istrii rozwiązany.)

— Patentem z 14. lipca 1861, zwija Jego cesars. Mość sejm margrabstwa Istrii i nakazuje rozpisanie nowych wyborów. Dostłownie opiewa patent:

My Franciszek Józef Pierwszy z Bożej łaski Cesarz Austrii, Król Węgier i Czech i t. d. i t. d.

Ponieważ sejm Naszego margrabstwa Istrii odmówił nakazanego na mocy ustawy zasadniczej wyboru członków sejmowych do rady państwa, pomimo ponownego wezwania, więc uznajemy za rzecz stosowną odpowiednio do §. 11. statutu krajowego zwinąć ten sejm i nakazać rozpisanie nowych wyborów.

Zastrzegamy Sobie wyznaczyć czas do zwołania nowego sejm.

Dano w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia czternastego lipca w tysiąc ośmset sześćdziesiątego pierwszego, Naszego panowania w trzynastym roku.

Franciszek Józef r. w.

Arcyksiążę Rainer r. w. Schmerling r. w.

Z najwyższego rozkazu: Baron Ransonet r. w.

(Posiedzenie izby deputowanych z 25. lipca.)

Początek posiedzenia o godzinie 10¹/₄.

Prezylujący: Dr. Hein.

Na ławie ministeryalnej panowie: hr. Rechberg, Schmerling, baron Mecsery, Plener, Lasser, hr. Pratobcetera i hr. Wickenburg.

Następuje udzielanie urlopu.

C. k. ministeryum finansów nadsyła 220 egzemplarzy podręcznej statystyki Czoerniga.

Następuje doręczenie uchwały, na mocy której izba panów przyjmuje porządek dzienny od izby deputowanych zaproponowany.

Sprawozdanie wydziału względem projektu do ustawy co do zmiany postępowania ugodnego.

Minister sprawiedliwości baron Pratobevera odpowiada na interpelacye co do rozporządzenia względem nowej ustawy drukowej. Projekt do ustawy ukończony, potrzebuje tylko formalnej rewizyi, i będzie izbie przedłożony w jak najkrótszym czasie.

Następuje dalszy ciąg debaty nad rozwiązaniem związku lenniczego.

Pražak jako sprawozdawca mniejszości: 27 mowców, prawie szóstą część całej izby mówiło już względem tego przedmiotu. Po między nimi 14 Czechów, w tem dowód, jak wielki udział krajich ma w rzeczonyj kwestyi. Więcej jednak mówiono o instytucyi jak o projekcie do prawa. Przyznano, że instytucya jest prywatna.

Mowca zbija mniemanie, że istnieje tylko jedno powszechne prawo lennicze. Tylko ministrowi stanu i finansów chodziło o ustawę, ponieważ według wszelkiego prawdopodobieństwa upatrują stronę prywatną podrzędniejszą, a chodzi im głównie o publiczną i finansową.

Ale prywatne stosunki może najlepiej sam tylko kraj u siebie rozpoznawać.

Mowca zbija zdanie hrabiego Belcredi względem sukcesyi, i naprowadza na kompetencyę sejmku krajowego rozstrzygać w tym przedmiocie. Sądzi że obawa, by sejm krajowy nie rozstrzygał kwestyi prywatnych, jest bezzasadną.

Mniemanie deputowanego hrabiego Hartiga, który jednemu z galicyjskich posłów odpowiedział, że obowiązani są do debaty nawet ci deputowani, w których kraju lennictwo weale nie istnieje, wydaje się mowcy mylnem jak równie uwagi Waserera przeciw kompetencyi sejmku krajowego.

Przywileje tworzyć majoraty nie mogą tu być uznane, a kaźden kraj musi za siebie rozstrzygać w tym względzie, chociaż Dr. Herbst utrzymuje, że według kodexu cywilnego G. B. nie ma żadnego właściwego krajowego majątku.

Kodex cywilny nie mógł nigdy nakazywać konfiskaty pojedynczych majątków krajowych, i nie można powiedzieć, by pojedyncze kraje nie posiadały majątku państwa. Mnóstwo rozporządzeń staje w obronie tego twierdzenia, rozporządzenia te zaczynają się od czasów Cesarza Józefa. Podobnie zbija mowca uwagi deputowanego Mühlfelda, mianowicie co do stosunków lennictwa w Czechach. Zarzut, że Czechy myślą tylko o sobie, możnaby zbici także przytoczeniem wielu cnot historycznych.

Wzmianka o Irlandyi nie jest stosowna. Żadna prowincya austryacka nie stoi w tym samym stosunku do reszty monarchyi co Irlandya.

Gdyby tak było, znalazłby się także i jaki O'Conell, ministeryum nie może mieć zamiaru nastawać na przywileje pojedynczych krajów. Czechy, Morawa i Szląsk tworzą związek słowiański, który czeska korona ogarnia. Uznaje to silne stronnictwo w Morawie. Tam nie chcą podlegać, lecz łączyć się spolem. Co do lennictwa Salzburskiego, ma ono swoje osobne przepisy prawne, a przeto z tej przyczyny i z innych podobnych nie można zaprzeczyć kompetencyi sejmom krajowym.

Do innych tytułów monarchyi przybył w r. 1804 tytuł „Cesarz austryacki“, tym sposobem powiększyła się potęga domu, ale nie zmienił się stosunek krajów pojedynczych.

Zdaniu mowcy, że istniał pewien rodzaj opieki nad majątkiem pojedynczych krajów, może izba zaprzeczyć, mogą mu zaprzeczyć sejmy krajowe. Kraj musi mieć zupełne prawo administracyi funduszów, które otrzymuje.

Wielokrotnie działa się wbrew życzeniom mniejszości, a jednak ona pragnęła jedynie pojedynczych członków postawić w możności, zdanie swoje o kompetencyi sejmów krajowych wypowiedzieć.

Co do słów pana ministra Lassera, że dostrzega umyślne lub nieumyślne nadużycia z tym wyrazem autonomia, oświadcza mowca, że to ludzka rzecz błądzić, lecz pewnie żaden członek izby nie dopuści się rozmyślnego nadużycia.

Pojedynczym krajom nie może być obojętnem, czy pieniądze lennicze będą obrócone na potrzeby państwa, czy na potrzeby kraju.

Z tej jedynie przyczyny wnioski rządowe mogą być przyjęte, że wnioskodawcy między sobą nie mogą się pogodzić.

Mowca nie widzi w wniosku rządowym, jakie to są lennictwa monarchiczne a jakie prywatne. Jego zdaniem stosunek ich jest jak 1 : 99. Dokładne wyszczególnienie byłoby bardzo pożądanem.

Brinz jako sprawozdawca większości zaczyna mowę od kwestyi, na której przerwał jego poprzednik. Żądane wyszczególnienie nie nada ze względu na ustawę.

Czworakie wystąpiły potąd zdania co do kwestyi, do kogo lennictwa należą. Kaźde z tych zdań ma coś za sobą, czy twierdzi, że lennictwa należą do monarchyi, do korony, do państwa, czy do kraju.

Kwestyę tak należałoby sformułować: do kogo należą dobra monarszych lennictw? Gdyby odpowiedź była przedmiotem sądowym, nie mogłaby tutaj należeć.

Najważniejsza jednak jest kwestya kompetencyi, a zarzuty opierały się na mniemaniu, że lennictwo nie jest kwestyą prywatną. Mniemania tego nie popiera, zbici je nawet dostatecznie deputowany Waser, i kodex cywilny także mu się sprzeciwia.

Treść ustawy, a nie miejsce z którego wychodzi, stanowi jej charakter.

Deputowany Klaudi nie dopełnił swoich rozumowań kodexem cywilnym; gdyby to był uczynił, zarzut jego byłby upadł sam od siebie. Majątek, do kogo bądź należy, jest przedmiotem prawa prywatnego, nawet długi państwa należą do tego zakresu.

Dep. Hawelka nazwał tę kwestyę wątpliwą. Co do rozstrzygnięcia, należy patrzeć na stan rzeczy; z tego stanowiska wychodząc, dowodzi mowca, że stosunki lennicze wchodzą w zakres prawa prywatnego.

Dawny rodzaj lennictwa mianowicie w Czechach, jak go Pa-lacki przedstawia, miał często znaczenie publiczne i snadnie mógł by być zarzutem. Lecz dep. Alex. Kiandi tego tylko pobieżnie dotknął. W dawnych czasach prawo publiczne przemocą zmieniano na prywatne, feudalizm bowiem i ultramontanizm w bliskim powinowactwie.

Jeżeli przyjmiemy, że lennictwo jest kwestyą publiczną, w takim razie sejmy krajowe nie mogą o niem rozstrzygać, i jedynie radzie państwa prawo to przysłuza.

Niedostatek jedności przytoczono także jako zarzut, a to wprawilo izbę w wesołość, to co najgorszego dla mowcy, kiedy w cytacyach uchybi.

Ustawa z lutego wskazuje spólność kompetencji ściślejszej rady państwa. Wydział był tego zdania, że lennictwo jako kwestya prawna, należy do tej kategorii. Równości nie wymagał nawet dyplom z października, jednak spólność postępowania nie może być zaprzeczona. Jeżeli patent z lutego tłumaczyć będziemy w inny sposób, odbierzemy ściślejszej radzie państwa całą jej władzę. Na inną interpelacyę nie ma żadnego prawnego powodu. Nie jest prawdą, że ustawy z lutego ścięsnily dyplom z października. Statuta krajowe przeczą temu, bo w nich przeważa duch dyplomu z października.

To, czego ustawy z lutego pozbawily sejmy krajowe, zostało im odjęte na drodze legalnej, było to wykonaniem prawa przysługującego Cesarzowi.

W chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania, posiedzenie jest jeszcze w toku.

(Posiedzenia kuryi węgierskiej)

Peszt, 24. lipca. Wczoraj odbywała kurya posiedzenie mieszane, na którym między innymi byli obecni wszyscy członkowie sądu wexlowego, tabuli królewskiej i tabuli septemwiralnej. Posiedzenie zagał Judex Curiae przemową, w której oznajmił potwierdzenie przez Jego ces. Mość elaboratu konferencyi sprawiedliwości. Na tem samym posiedzeniu uchwalono na wniosek Judex Curiae, ażeby jawność obrad kuryi na dawny prawny rozmiar przywrócono, a mianowicie ażeby znowu zaprowadzono instytut notaryuszów tabuli królewskiej czyli juratów. Wykonanie tej uchwały poruczono urzędnikom królewskim.

Prócz tego uchwalono, ażeby niektóre fundacye, założone na korzyść ubogich prowadzących procesa i zubożałych adwokatów, którymi w ostatnim czasie dysponował oddział najwyższego trybunału w Wiedniu, a administrowała Budzyńska władza finansowa, reklamowano dla kuryi królewskiej.

Pesti Hirnap mówi, „że bądź co bądź nadzieję może, zachowają Węgry największą spokojność i najtojalniejsze postępowanie.“

(Reskrypt cesarski do Węgier.) (Ciąg dalszy.)

Gdy atoli dyplomem Naszym z dnia 20. października z królewskiej zwierzchniczej władzy Naszej zapewnione jest przywrócenie konstytucyi węgierskiej pod warunkami i ograniczeniami uzasadnionymi w widokach Naszego tronu i państwa, jednocześnie z zaprowadzeniem urzędów konstytucyjnych niezbędnych, również w innych królestwach i ziemiach, ustanowiliśmy na powrót, wypełniając z Naszej strony dane przyrzeczenia, starodawne urzędzenia komitatowe, jak i władze węgierskie, zaczem zwołaliśmy i sejm ten, ażeby załatwiwszy w drodze ustawodawczej na podstawie propozycji królewskich, lub też wniosków sejmowych, wyrażone w Naszym dyplomie z dnia 20. października i rozporządzeniach społecznych wielkiej wagi zadania, zaspokoić potrzeby i życzenia kraju, i pogodzić stanowisko polityczne Węgier z wymaganiami silnego i nierozzerwalnego ich węzła z wszystkimi Naszemi krajami i potęgą monarchyi.

Gdy jednak chcąc osiągnąć ten zamiar zebrani w sejmie magnaci i reprezentanci wprowadzają natychmiast w wykonanie prawa z r. 1848, i żądanie to stawiając jako konieczny warunek, na nich jedynie chcą opierać prawnokonstytucyjny stan kraju, usiłują tym sposobem rozwiązać zadanie na polu, na którym musi niezbędnie nastąpić starcie z najistotniejszemi widokami całej Naszej monarchyi, i żadną miarą nie może przyjść do skutku porozumienie, odpowiednie słusznym wymaganiom powszechnego dobra.

Postanowieniami Naszemi z dnia 20. października uznaliśmy już i zatwierdzili zasady zawarte w ustawach z r. 1848 co do zniesienia wyłącznego uprzywilejowanego stanowiska szlachty, do nadania prawa do posiadania urzędów i własności wszystkim klasom bez różnicy urodzenia, do zniesienia chłopskich danin i powinności, tudzież co do zaprowadzenia powszechnego obowiązku służby wojskowej i płacenia podatków, jako też i co do prawa wyborów na sejm nieuprawnionych przedtem do tego klas poddanych Naszego królestwa węgierskiego. Co do innych praw wniesionych na sejmie w r. 1847 i 1848, wiadomo dobrze magnatom i deputowanym, że wiele z tych praw sprzeciwiają się w jak najmniejszej rażącej sposób, sankcyi pragmatycznej; i ze stanowiska prawnego nie są do przyjęcia. Niemniej wiadomo im także, że obrażają nie tylko prawa reszty krajów ogólnej monarchyi, lecz wielką część ludności krajów węgierskich w jej narodowych widokach, a gorzkie doświadczenie nauczyło Nas także, że niektóre artykuły właśnie, iż nie odpowiadają odwiecznym politycznym municypalnym i narodowym stosunkom węgierskim nie posiadają rękojmi, że odpowiedzą zadaniu, zaczem tak polityczne jak narodowe rozmaite żywioły, tudzież stosunek Węgier do całości monarchyi wymagają innej podstawy

zjednoczenia. — Zawiadamiamy zatem zgromadzonych w sejmie magnatów i deputowanych, że nigdy nie uznamy tych artykułów pomienionych ustaw, które nie dadzą się żadną miarą pogodzić z zachowaniem nierozłącznych widoków Naszej całej monarchyi, a mianowicie z postanowieniami z dnia 20. października 1860 i 26. lutego 1861, i są z nimi w otwartej sprzeczności, a jako nie uznaliśmy ich w ogóle potąd, nie czując się do tego osobiście obowiązany, również i w przyszłości nie uznamy ich nigdy.

Gdy wreszcie inicjatywa wniosków i zmian w ustawach przysłuza nie tylko Nam w drodze propozycyi od tronu, ale również i samemu narodowi, a reprezentacya kraju nie tylko ma prawo i obowiązek znaleźć dla wniosków swoich taką podstawę, aby zaspokoić kraj na podstawie praw konstytucyjnych co do widoków jego narodowych, a zastosowanie praw historycznych znowu na tor właściwy zwróconem być może, oświadczamy niniejszem, że odpowiednio duchowi sankcyi pragmatycznej i widokom ogółu Naszej monarchyi, rewizya ustaw z r. 1848 nakazana już najmiłościwiej postanowieniem z dnia 20. października 1860 nieochybnie wprzód nastąpić powinna, nim będzie można przystąpić do rozpraw sejmowych nad dyplomem koronacyjnym, który najlaskawiej wydać raczymy.

W nieomylnem oczekiwaniu, że magnaci deputowani zgromadzeni na sejm pójdą za przykładem przodków swoich, co w patriotycznych swych uczuciach umieli oceniać naglące wymagania czasu swego i artykułami 4 ustawy z r. 1687, 8 ust. z r. 1715, 1 i 2 ust. z r. 1723 w każdym razie gotowi się okazali pogodzić prawny stan Węgier z spólnymi wymaganiami całej monarchyi, polecamy niniejszem, zastrzegając na później dalsze z Naszej strony oświadczenia w drodze propozycyi od tronu, zgromadzonym na sejmie magnatom i deputowanym, ażeby wygotowali potrzebne projekta, ściągające się do rewizyi i zniesienia ustaw z roku 1848 odpowiednio Naszym najwyższym zamysłom, i przedłożyli je jak najrychlej do najwyższej Naszej sankcyi królewskiej.

Iz na mocy art. 1 i 2 dyplomu Naszego z dnia 20. października 1860 i ustawy zasadniczej z dnia 26. lutego 1861 r. te sprawy, które w ustawodawstwie odnoszą się do wspólnych praw, zobowiązań i widoków wszystkich Naszych królestw i krajów, mają być wzięte pod obrady wspólnie w radzie państwa reprezentującej ogół Naszej monarchyi, chcąc uniknąć wszelkiego przymusu, nakazaliśmy pismem Naszem odrecznem z dnia 26go lutego 1861 do Naszego kanclerza węgierskiego, oznaczyć sposób, w jaki się mają skutecznie wybory do rady państwa w drodze konstytucyjnej prawodawstwa krajowego, zaczem zgromadzeni w sejmie magnaci i deputowani mają i w tym przedmiocie przedsięwziąć narady według istniejących przepisów.

Gdy jednak uporządkowanie stanoweze tej sprawy na drodze ustawodawstwa krajowego wymagać będzie, jak łatwo da się przewidzieć, dłuższego czasu i szczegółowych rozpraw, raczyliśmy zatem już zwołując radę państwa pod dniem 26. lutego 1861 co do wysłania deputowanych do obecnej rady państwa dozwolić pismem Naszem odrecznem wydanem do nadwornego kanclerza węgierskiego, na prowizoryum w tym wyłączeniu terażniejszym wypadku, a wreszcie gdy również magnaci i deputowani na sejmie zgromadzeni, w przedłożonem Nam najuniżeńszem przedstawieniu oświadczyli swą gotowość przystępować od czasu do czasu do wspólnych narad z konstytucyjnymi ludami innych Naszych królestw i krajów, przeto wzywamy ponownie, surowo upominając magnatów i deputowanych, chociaż w adresie swoim stanowezo odmówili brać udział w radzie państwa, ażeby wystawszy deputowanych na obradujące teraz zgromadzenie rady państwa należycie bronili wpływu kraju na te sprawy, które w myśl art. 2 dyplomu z dnia 20. października 1860 chcemy, aby były załatwiane i rozstrzygane za wspólnym odpowiednio uporządkowanym udziałem wszystkich ludów Naszych. (D. n.)

Ameryka.

(Stronnicstwo w kongresie.)

— Co do stosunku głosów w kongresie utrzymują, że liczba demokratów, nie pomieszanych z unionistami, którzy tem samem głosować będą przeciw bezwzględnemu prowadzeniu wojny, jest mała, lecz większość rozdzieli się na Sevardystów, którzy starają się o pośrednictwo i na Radykalistów, którzy pod żadnym warunkiem na zgodę nieprzystaną i chcą sprzysiężenie zniszczyć.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt, 20. lipca. Sąd przysięgłych skazał geranta *Iberyi* na karę pieniężną w kwocie 25.000 realów, a geranta *Contemporaneo* na 30.000 realów.

— W całym kraju panuje spokój zupełny. Pan Drummond pod eskortą 150 jeźdźców udał się 11. b. m. do Fez.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Sprawa Dappenthal. — Kanał Suez)

Par, 22. lipca. Mówią, że Cesarz opuści Vichy kolo 28. b. m. i uda się do obozu pod Chalons, zabawiwszy kilka dni w St. Cloud. — Dwie dywizye gwardyi pieszej, wraz z artyleryą udadzą się do obozu pod Chalons. — Marszałek Pelissier jeneralny gubernator Algieru bawi od kilku dni w Paryżu.

— Zandarmerya Walliska, pisze *Pays*, uwięziła niedawno pewnego Francuza w Dappenthal, które to miejsce ciągle jest jeszcze sporne. Zapewniają nas, że francuski minister spraw zagranic

cznych założył do szwajcarskiej rady związkowej protest z przyczyny tego używania władzy na terytorium francuskim, ale na ten raz nie poruszał jeszcze materialnej strony trudności.

— Pierwszych dni tego miesiąca zwiędzali kanał suezki angielski jenerałny konzul w Egipcie p. Colquhoun z konzulem angielskim w Alexandryi, i znaleźli dzieło to przedsięwzięte w stanie tak świetnym, że przy danej sposobności wyrazili się z całą pochwałą i z wielkim uznaniem prac p. Lessepsa.

Włochy.

(Stan rzeczy obecny. — Ułameczki w Neapolitańskim. — Wiadomości bieżące)

Turyń, 25. lipca. *Opinione* pisze w dzisiejszym artykule wstępnym pod tytułem: Sprawy wewnętrzne: Duch stronnictwa nie pamiętny zwyciężki polityki izby, będącej najsilniejszą podporą ministerstwa, zabiera się do zaciętej walki; chociaż prowincye tak bardzo potrzebują spokoju.

Nie można zaprzeczyć że w ministerstwie popełniono wielkie błędy, że Neapol był źle administrowany. Lecz idzie przedewszystkiem o to, aby zaprowadzić porządek, bezpieczeństwo publiczne, uszanowanie praw, a przytem nie spuszczać z uwagi spraw zewnętrznych i programu narodowego.

Stan rzeczy w Neapolitańskim szkodliwy jest spółnej ojczyźnie, i mógłby się stać przyczyną wycieńczenia sił, jeżeli porządek nie będzie szybko przywrócony. Posłannictwo Cialdiniego powinno znaleźć uznanie u każdego Włocha, lecz jest stronnictwo, co bierze zład pochop do opozycyi, a inne czyni niewczesne zarzuty. Słowa porządek, wolność, niezawisłość stają się tylko osłoną i źródłem walk stronnictw. Ale w tych walkach rozmaitych stronnictw lud ufa jedynie w swojego Króla Wiktora Emanuela, który nie zapewno niecierpi, coby się tylko sprzeciwiało widokom narodowym.

— Z Neapolu nadeszła na Turyń następująca depesza telegraficzna z d. 21. lipca: „Uwięziono kilku przywódców komorystów, jakoteż przywódcę reakcyi w Montefalcione i przywódcę zbójców w Montefalcione, który dopuszczał się łapiewstwa w Milecie; i według *Nazionale* natychmiast uwięziony został. 500 rozbojników zagraża jeszcze Avelino. Złapano z nich ledwo 50. Rodzinie zamordowanego Mele przyznano pensję. Urzędowa gazeta Neapolitańska z 17. lipca donosi, że gwardya narodowa z San Niccola dell' Alto wyparła złamtań rozbojników, a wsparta od liberalnych z Strongoli i Cassabona, ujęła ich 17. W Cotroni, Avello, Bona i Spinelli przywrócono porządek. Lansjery z Nowary pobili w Susevero bandę, która wzięła nazwisko od Sambro. Do *Allg. Ztg* piszą z Neapolu pod d. 14. lipca: „W prowincyi Avellino pod Sapio mocno pobito królewskich. Z tego pokazuje się, że w pierwszej klasce pod Montefalcione nie musiano ich rozprószyć zupełnie, chociaż organa rządowe tak utrzymywały. Piemontanie, Węgrzy i gwardya narodowa utracili w potyczce pod Avellino siedemdziesiąt ludzi w poległych; straty powstańców, nie licząc nawet dwunastu jeńców rozstrzelanych pod Montefalcione i Sapio mają być jeszcze znaczniejsze. Z Kalabrii nadeszła depesza telegraficzna, że tam gwałtowne wybuchło powstanie; pod prezydencyą niejakiego Schipani utworzono rząd tymczasowy w Cotronei, Ciro i Policastro. W Terra d'Otranto królewscy zajęli Francaville, w Molise odparto napad na Rojano. Wiadomości z Capitanaty i Basilicaty zapewniają, że tam panuje spokojność. W Abruzzach nie można wyrzec tego samego. Okolicę Molise można nazwać główną band kwatery.

— Nadeszła z Turyń depesza o bliskiej dymisji Spaventy neapolitańskiego dyrektora policyi. Prasa francuska upatruje w tem zwinięciu dykasteryi neapolitańskich w Turyńską administracyę centralną.

Niemcy.

(Polemika w sprawie zamachu. — Rozprawy w izbach wiesbadeńskich.)

— Z woli Króla pruskiego wyrażonej w odrębnym piśmie Jego król. Mości ustać winna wszelka polemika w sprawie zamachu Beckera, żadne stronnictwa drugim niech nie czynią zarzutów, ani się uwodzą lekliwością dzieciinną. Tak pisze korespondent do *Schl. Ztg.* z Berlina pod dniem 21. lipca.

Wiesbaden, 20. lipca. Na przedwczorajszym posiedzeniu izby pierwszej odpowiedział rządowy komisarz Bertram na interpelacyę, że rząd gry hazardowe ograniczył na miejsce kąpielowe w Wiesbaden i Ems i dla tego nie przychylił się do ponowionych prośb o pozwolenie gry w Soden. „Przytem oświadczył rządowy komisarz, że rząd, trzymając się ugody zawartej z kompanią w roku 1857, ani przedłużał terminu w traktacie, ani dozwolił rozprzestrzenienia towarzystwu. Niema zatem powodu rozbiierać przytoczone pierwszy i drugi punkt w interpelacyi. Pytanie zaś, czyli rząd zamierza przedłużyć terazniejszą ugode dzierzawczą, rozciągającą się aż do roku 1881, przechodzi domniemaną trwałość zycia terazniejszego ministerium, dla tego pominąć je można. Wykonawcy woli monarchy swego mają polecenie oświadczyć, że najwyższe rozporządzenie z 21. listopada 1827 względem powściągnięcia niedozwolonej gry hazardowej pozostaje jak przedtem prawomocne i żadna w niem nie zaszła zmiana.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 27. lipca. Córka księcia Montpensier umarła.

Turyń, 26. lipca (na Paryż). Uwięziono dwie osoby, które werbowaly do wojska papieskiego.

Neapol, 24. lipca. Odkryto komitet burboński w Pansilippo. Szef jego msgr. Cienaleupo wraz z pięciu innemi członkami uwięziony. Spis członków, kasę i korespondencyę zabrano. Gazety potwierdzają niepokojące doniesienia z Kalabrii. Cialdini wydał rozkaz rozstrzelać wszystkich z bronią w ręku schwytyanych powstańców.

Neapol, 25. lipca (na Paryż.) Odkryto centralny komitet burboński. Książę Montemeletto został uwięziony. Obiega pogłoska, że książę Popoli i inni znakomici są skompromitowani.

Florenca, 26. lipca. Banda reakcyonistów zebrała się w Toscanelli. Z Liwurna wysłano wojsko, aby jej przeszkodzić, przekroczyć granicę.

Medyolań, 26. lipca. *Popolo d'Italia* pisze: Powstańcy sypią szanice w Montefalcione i oczekują nieprzyjaciela. Dwiestu z ludzi bandy Chiavonego napadło komunę Roccaviva, poczem wrócili w swoją stronę. Ta sama banda napadła także S. Giovanni. *Nationale* donosi, że w prowincyi Aquila 10.000 żołnierzy gwardyi narodowej kazano się zapisać do zwykłej służby, a 10.000 do rezerwy.

Madryt, 22. lipca. Królowa przybyła do Santandar, i była przyjmowana z największym uniesieniem. Jenerał Amor, z orszaku Królowej, spadł z konia i ciężko się poranił.

Konstantynopol, 25. lipca. Reformy postępują nieprzerwanie we wszystkich gałęziach administracyi.

Konstantynopol, 20. lipca. Wszyscy obwinieni o udział w spisku wrześnieowym otrzymali ulaskawienie. Saafet Effendi mianowany ministrem handlu w miejsce Ethema Baszy. Halid Basza mianowany Kaimakanem Trawniku w Bośni.

Odessa, 13. lipca. Wiadomości z głębi państwa są niepomysłne. Car oczekiwany w Krymie, gdzie ma brać morskie kąpiele.

Teheran, 24. czerwca. Szach udał się do Demerwand, obawiając się cholery. Były naczelnik ministrów, obecnie więzień stanu, doznaje pewnych ulg w swem więzieniu.

Poczta zamorska nadeszła 26go b. m. na Tryest.

Poczta zamorska zawiera wiadomości z Kalkuty z 22., z Singapore z 20., z Batawii z 14., z Hongkong z 11., z Szanghaj z 1. czerwca.

Cesarz chiński nie wrócił dotąd do Pekinu, stosunki jego zastępcy z poselstwami zagranicznymi są ciągle przyjazne. Handel na Pejho i Yang-Tse-Kiang wzrasta olbrzymio. Powstańcy z Tajping zagrażają Ningpo i Hangesow. Admirał angielski przyrzekł wziąć Ningpo w opiekę. Wiadomości z Sajgon nie są wcale pomyślne. Francuskie przedsiębiorstwo kolonizacyi nie robi postępów. Choroby dziesiątkują Francuzów.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne zboża i innych artykułów od 1. do 16. lipca b. r. na targach w Andrychowie, Białym, Chrzanowie, Kentach, Krakowie i Makowie.

	Miejsce targu											
	Andrychów		Białym		Chrzanów		Kentach		Kraków		Maków	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
waluty austriackiej												
Mec pszenicy . . .	6	.	6	3	5	50	6	20	5	42	7	.
„ żyta . . .	4	80	4	39	4	50	4	10	4	52	5	40
„ jęczmienia . . .	4	.	3	59	4	.	4	.	4	.	4	20
„ owsa . . .	2	20	2	.	2	25	2	60	2	12	2	40
„ hreczki	6	50	3	.	.	.	2	90	.	.
„ kukurudzy . . .	4	30	4	25	4	25	.	.	4	40	4	80
„ kartofli . . .	2	.	2	66	2	25	1	70	3	80	2	.
Cetnar siana . . .	1	10	.	91	1	.	.	70	.	90	1	.
„ wełny	135	.	60	.	.	.	80	.	.	.
„ nasienia koniczy	43	.	38	.	.	.	42	50	.	.
Sąg drzewa twardego . . .	5	.	6	.	6	50	5	25	13	.	4	92
„ miękkiego . . .	4	.	4	.	4	50	3	70	10	.	4	2
Funt mięsa wołowego	14	.	17	.	12	.	15	.	25	.	14
Mas okowity . . .	1	12	.	84	.	55	.	80	.	88	.	90

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Pawlikowski Wład., z Małnowa.
Hotel Langa: Woroneców Sim., ros. jen. major, z Petersburga. — Tor-naj Edward, c. k. kapit., z Grosswardein. — Jastrzębski Karol, z Kijowa.

Dnia 28. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Łodyński Hier., z Milatyna. — Szawłowski Ludw. z Przewłoka. — Kwielecki Wład., hr., z Prus.
Hotel europejski: Rodakowski Jan, z Koneczak. — Młocki Franc., z Hur-nia. — Głowański Henr., z Tarnopola.
Hotel Kuhna: Raczyński Felix, z Małnowa.
Hotel Leszczyńskiego: Katyński Stan., z Grodowiec.
Hotel krakowski: Rozwadowski Oskar, hr., z Kochanówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. lipca.

PP. Komorowski Kazim., hr., do Jasionowa. — Iskowski Józ., do Grab-nika. — Czetwertyński Wład., książę, do Krakowa. — Komar Miecz., do Rosyi. — Głowański Fort., do Komarowiec. — Przenykowski Józ., do Wybranówki. — Osmiałowski Szym., do Janczyna. — Dolński Lud., do Rakowa. — Kasimir Teod., do Jass. — Serwatowski Alb., do Buczniowa. — Łabęcki Alb., do Cy-

kowa.— Malczewski Henryk, do Gnilowody. — Rochett Ant., ros. rada i konsul, do Brodów. — Kube Ludw., c. k. przełoż. powiat., do Sanoka.

Dnia 28. lipca.

PP. Gorczyński Mikoł. do Truskawiec. — Wiederkehr Ant., c. kr. kap. do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. lipca 1861.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

Dnia 27. lipca 1861 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

79. 74. 88. 64. 22.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 7. i 17. sierpnia 1861 r.

T E A T R.

Dzisiaj w teatrze polskim przedstawienie towarzystwa artystów dramatycznych krakowskich pod dyrekcją p. Juliusza Pfeiffera, „Szlachectwo duszy“, komedia w trzech aktach p. Chęcińskiego, poczem „Lobzowanie“, komedia ze śpiewami w jednym akcie przez Anczyca.

Jutro teatr niemiecki „Zampa“, opera romantyczna w trzech aktach z muzyką Herolda.

Kurs lwowski.

Dnia 27. lipca

Table with 4 columns: gotówka (zł., c.), towarem (zł., c.). Rows include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika, Galicyjskie obligacye indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 27. lipca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 81. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 35; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 745 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 173.40; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 138.29. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.59, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 137.15.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 25. lipca.

Table with 4 columns: A. Państwa, B. Krajów koronnych, Obligacye indemnizacyjne. Rows include Austr. wai, Pożyczki narod., Metaliki, Przech. do wykł., B. Krajów koronnych, Obligacye indemnizacyjne.

Table with 4 columns: Obl. ind., pien. towar., 2. Stan oblig. domestykaln., 3. Akcyje. Rows include Ban. Tem., Krocacy i Sławonii, Galicyi, Siedmiogr. i Bukow., Lom. wen. pożycz. z r. 1850, Wen. pożyczka z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Salzburga, Dług Krainy, 2. Stan oblig. domestykaln., 3. Akcyje.

Table with 4 columns: Kolej Aussig-Ciepl., Kol. Bern. Ross., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór., Austr. towarz. żegl. par., Lloyd w Tryeście, Mostłańc. w Peszcie, Tow. młyna par. w Wied., Banku narodowego, Banku narodowego w wal. austr., 5. Obligacye z prawem pierwszeństwa, 6. Losy.

Table with 4 columns: Tow. żeg. par. na Dun., Pożycz. Trye., Pożycz. miasta Budy, Esterhazego, Salma, Palfiego, Clarego, St. Genois, Windischgrätz, Waldsteina, Keglevicha, Weksle., Kurs złota.

KRONIKA.

Dnia 12. lipca b. r. o godzinie 6 1/2 wieczór uderzył piorun w pomieszczenie dominikałnego ekonoma M. w Lipicy dolnej, obwodzie Brzeżańskim, właśnie tej chwili, gdy jego dwie córki wraz z służącą znajdowały się na ganku. Starsza szesnastoletnia córka Honorata padła pod grottem nieżywa, zaś młodsza córka i służąca ogłuszone hukiem pioruna, zostały przywrócone do życia. Iż piorun uderzył w komin, więc o dziesiątej godzinie w nocy wybuchł ogień w wspomnianym domu, który przeto stał się pastwą płomieni. Przy obdukcji zabitej od pioruna Honoraty znaleziono włosy spalone, na prawej skroni czarno-brunatną plamę, prawą pierś całkiem szczerniałą, a od tyłu głowy aż do prawej nogi na dół zryzakowała czarna smuga, u młodszej córki zaś pokazywały się na prawym ramieniu czarno-brunatne jak talar wielkie plamy, lekkie zadrażnienie skóry, a u służącej włosy na głowie powiększej części spalone, nakoniec na prawej stronie żeber powierzchowne rany z osmalenia.

(Niedostateczności w ustawach). Ostatniemi czasy zapadł wyrok Sądu najwyższego w Berlinie w sprawie przewinień prasy, w taki sposób, że teraz ustawa odwoływać się musi do prawodawstwa nowego. Powód tak opowiadają dzienniki. W przedmiocie pewnym w dzienniku traktowanym, chodziło władzom dowiedzieć się, kto był korespondentem, mając podejrzanie, że jego doniesienia dźiać się mogły tylko na naruszeniem tajemnicy urzędu. Redaktor zawezwany odmówił wezwaniu władzy, i nie chciał wymienić korespondenta, utrzymując raz, że nie może być denuncyjnem, a powtóre, że któryś tam para-

graf ustawy wyraźnie pozwala nie wymieniać korespondenta swego, jeźliby przez to miało rzemiosło przedsiębiorcy szkodować. Pierwsza instancya nie zważając na takie wymówki obsadziła redaktora. Poszła apelacya wyżej i wyżej, i wszędzie wyrok Sądy potwierdziły. Ale proces przez to się nie skończył, owszem właśnie ciekawszy wziął obrót. Przed dziesięciu bowiem laty, właśnie taki sam zachodził wypadek, a najwyższa instancya wtedy uwolniła redaktora od wymieniaenia swego korespondenta. Rzecz więc teraz nowa na pieńku; proces wytacza się do izby prawodawczej, jak w takim przypadku sądzić.

(Dochody i wydatki Indyi.) Rząd angielski przedłożył niedawno parlamentowi wykaz dochodów i wydatków Indyi w ubiegłym roku administracyjnym (po dzień 30. kwietnia). Ryczałtowe dochody wynosiły 39,509.031 funtów szterlingow, a wydatki 46,067.996 ft. szt., zatem wypada niedoboru 6,558.365 ft. szt. Do głównych źródeł dochodowych należą przychody z gruntów w sumie 20,656.711 ft. szt.; po nich następują dochody z opium w sumie 5,633.699 ft. szt., dochody celne 3,768,677 ft. szt., sół 3,391.639 ft. szt. i podatek dochodowy 803.550 ft. szt. Główniejsze wydatki były: pobór dochodów, zakłady dobroczynne i produkcya soli i opium 31,995.445 ft. szt.; procenta długu i wydatki na armię i flotę (pierwsze podane są na 15,279.015, drugie na 856.870 ft. szt.); administracya cywilna i polityczna 3,684.451 ft. szt.; sądownictwo i policya 4,034.001 ft. szt.; i procenta gwarantowanego kapitału kolei żelaznych po odtrąceniu czystego dochodu: 1,072.771 ft. szt.